

Semantik och pragmatik, tentamen 2008-02-23

Lös uppgifterna med **(a)** och **(b)** framför. De är kopplade till åtta lärandemåls- punkter (1–6, 7.1–7.2). Mats del av kursen svarar mot fem lärandemåls punkter (1, 3–6). Agnes del av kursen svarar mot tre lärandemåls punkter (2, 7.1–7.2). Lämna in de två delarna på var sina buntar (så att lärarna kan dela upp bedömningsarbetet)! Utfallet på varje lärandemåls punkt bedöms med G eller VG. Minst G på var och en krävs för godkänt på kursen. VG på minst fyra ger VG på kursen.

Om du anser att någon fråga/uppgift är oklar, skriv en not om det, men försök att svara utifrån en så rimlig tolkning som möjligt.

Mats del av tentamen

- (Avseende lärandemål 1: förklara några olika sätt att definiera begreppet betydelse utifrån olika teoretiska utgångspunkter.)

(a) Varför kan sanningsvillkor inte alltid fånga alla aspekter av betydelsen hos meningar! Argumentera kortfattat utifrån något lämpligt exempel!

(b) Argumentera för att språklig betydelse är något mentalt (psykologiskt)! (Utgå från något bra exempel, t.ex. ett ord.)

- (Avseende lärandemål 3: redogöra för grundläggande teoretiska positioner kring relationerna mellan språklig betydelse, den fysiska verkligheten och språkanvändarnas mentala tillstånd.)

(a) Förklara kortfattat varför man vill att definitioner skall fånga just nödvändiga och tillräckliga villkor ("necessary and sufficient conditions")! Vad är innebörden av nödvändiga och tillräckliga i sammanhanget? Illustrera med något bra exempelbegrepp!

(b) Förklara vad en prototyp är i relation till begrepp/ordbetydelser! Illustrera med något bra exempel!

- (Avseende lärandemål 4: redogöra för viktiga lexikala relationer och tillämpa dem för att resonera kring godtyckliga ords relationer.)

(a) Hur brukar polysemi uppstå? Illustrera med något bra exempel!

(b) Nämn två olika typer av motsatser! Förklara kortfattat vad som utmärker typerna! Illustrera med tydliga exempel!

- (Avseende lärandemål 5: klargöra sambandet mellan satsers betydelse och logiska konsekvensförhållanden.)

(a) Är detta en logiskt giltig slutledning? (Följer verkligen slutsatsen ur premisserna?) Varför/varför inte? Förklara kortfattat!

<i>Alla katter jamar.</i>	(premiss 1)
<i>Några husdjur jamar.</i>	(premiss 2)
<i>Några husdjur är katter.</i>	(slutsats)

- (Avseende lärandemål 6: översätta elementära utsagor till predikatlogik och informellt förklara principerna bakom denna översättning.)

Försök uttrycka följande meningar på predikatlogik!

(a) Det finns äpplen som är sura och mjöliga.

(b) Det finns vattenfall i både Sverige och i Norge.

Agnes del av tentamen (skriv på separata blad)

- (Avseende lärandemål 2: förklara grunderna för de gränsdragningar mellan grammatik, semantik och pragmatik som görs inom några olika teoretiska ramverk.)

(a) Hur skiljer sig semantik och pragmatik åt när det gäller hur man ser på referens?

- (Avseende lärandemål 7.1: redogöra för några teoretiska ansatser som förklarar hur språkliga uttrycks betydelse och/eller referens kan bero på kontexten)

(a) Vad menas med performativa yttranden inom talaktsteorin? Ge två exempel!

(b) Inom talaktsteori talar man också om "felicity conditions". Beskriv, eller hitta på, två rimliga "felicity conditions" för någon av de performativa yttranden du beskrev ovan!

- *(Avseende lärandemål 7.2: tillämpa [pragmatisk ansatser] i resonemang kring autentiska språkliga data)*

Begreppet deixis diskuteras inom pragmatiken.

(a) Redogör för tre typer av deixis och vad det är som utmärker dem!

(b) Identifiera minst tre olika exempel på deixis i texten nedan! Ange vilken typ av deixis som det är fråga om för varje exempel.

I stort sett ur Tage Danielssons Bo (med smärre ändringar av Agnes):

Efesus sommaren 46

Käre Paulus!

Tack för ditt brev! Vi mår bra och hoppas Du gör detsamma. Här har varit fint väder på sista tiden, vi badar och solar oss. Man blir ju lite slö här i solskenet, så vi har inte läst Ditt brev än, det var ju rätt långt. Du arbetar väl inte för mycket där borta, vi är lite oroliga för dig, Du bara sitter och skriver och skriver, svåra ord är det också, så man begriper ju inte hälften. Snälla Du, skriv inte så mycket, för det är ingen som läser Dina brev, uppriktigt sagt. Skicka ett vanligt julkort nästa gång! Hälsa alla!

Dina vänner

Efesierna